

Ajánló

Börtöneink. (Szerk. Horváth Andor.) Korunk, 2010. júliusi szám. 132 oldal. 500 Ft.

A nagy múltú – 1926-ban alapított – kolozsvári Korunk folyóirat júliusi, tematikus száma a „börtön” témát dolgozza fel. Az alábbiakban néhány olyan aktuális szócikket emelünk ki a lapszám tartalmából, amely számot tarthat a Börtönügyi Szemle olvasóinak érdeklődésére.

Varga Attila parlamenti képviselő, alkotmányjogász „Börtönkórkép” című tanulmánya a romániai büntetés-végrehajtás jogszabályi kereteit, a börtönrendszer sajátosságait mutatja be, külön kitérve a román képviselőház emberi jogi bizottságának e területen végzett feltáró munkájára. A szerző elismeri, hogy a román büntetés-végrehajtás jelentős korszerűsítésen ment keresztül az elmúlt két évtizedben, ugyanakkor kijelenti, hogy „Az egész rendszer legnagyobb gondja, hogy az anyagi források elégtelensége miatt a működésben sok a zavar, a hiányosság, ami óhatatlanul sértheti a fogvatartottak sajátos emberi jogait is.” Máté András országgyűlési képviselő, ügyvéd cikke a román büntetőjog történetét vizsgálja fel. Sorina Poledna, a kolozsvári egyetem docense a Romániában elkövetett erőszakos bűncselekmények, ezen belül is az emberölések számának alakulását, Fábíán Andrea – szintén a kolozsvári egyetem docense – pedig a romániai fiatalkori bűnözés statisztikai adatait elemzi dolgozatában. Máthé Éva újságíró érdekes cikke a marosvásárhelyi régi börtönt és a város új börtönének építési tervét mutatja be. Megjegyzésre érdemes, hogy a lapszámot Barabás Zsuzsánna fotóművész börtönfotói illusztrálják.

A tematikus folyóiratszám plasztikus képet ad a román büntetőjog, büntetés-végrehajtás helyzetéről, ugyanakkor jelentős terjedelemben idézi fel az 1989 előtti politikai börtönök világát.

A büntetőeljárás és a büntető joggyakorlat empirikus elemzésének eredményei... Szerk. Vig Dávid. Budapest, Magyar Kriminológiai Társaság, 2010. 304 oldal. (Kriminológiai Közlemények 66.) Ár nélkül.

A kiadvány a Magyar Kriminológiai Társaság tudományos programjának utóbbi két évét tárja az olvasó elé.

Elsőként „A büntetőeljárás és a büntető joggyakorlat empirikus elemzésének eredményei” című, 2008 februárjában megtartott tudományos ülés anyagát közli a kötet. A rendőrség modernizációjával foglalkozó, 2008 májusában megrendezett tudományos ülés kapcsán Finszter Géza előadása és Krémer Ferenc korreferátuma olvasható a könyvben. „A fiatalokúakkal szemben alkalmazott kényszerintézkedések végrehajtási tapasztalatai” című kerekasztal-be-

szélgetést 2008 szeptemberében rendezte meg a Társaság. Both Emőke összefoglaló beszámolóját követően, B. Aczél Anna, Karanedeve Ivánné és Laczkovics Mária előadásából tudhatjuk meg a rendezvényen elhangzottakat. A 2008 decemberében az iskolai erőszakról tartott tudományos ülésről, illetve „Az uzso-rakölcsön aktuális problémái” című, 2009 februárjában megtartott ülésről két-két tanulmány alapján alkothat fogalmat az olvasó. A 2009. márciusi kerekasztalt, „Épített környezet – bűnmegelőzés”, Barabás Tünde kutatási beszámolója idézi fel. A 2009 májusában megrendezett ülés a fiatalok elítéltek áldozati minőségének vizsgálatát állította középpontba Ligeti Katalin és társai, továbbá Vaskúti András előadásainak jóvoltából. A Társaság 2010 januári, „A cigány-kutatások kritikai elemzése” című ülésén Dupcsik Csaba volt az előadó. A kötet legvégül tartalmazza a 2009-ben húszéves Viktimológiai Szekció 2008-ban és 2009-ben megrendezett üléseinek anyagát is.

Fontos tudnivaló, hogy a Magyar Kriminológiai Társaság tartalmas kiadványaihoz a Társaság tagjai juthatnak hozzá.

Az érdekérvényesítés legális és illegális eszközei. Szerk. Csemáné Váradi Erika. Miskolc, Bíbor Kiadó, 2009. 107 oldal. (Miskolci Jogtudományi Műhely 5.) Ár nélkül.

A Miskolci Egyetem Állam és Jogtudományi Kara évek óta ad otthont a „Jogtudományi Műhely” konferenciáinak. A kiadvány a 2008-ban megrendezett, „Az érdekérvényesítés legális és illegális eszközei” című konferencia anyagát tartalmazza. A szervezők célja az volt, hogy – a teljesség igénye nélkül – bemutassák az érdekérvényesítés egyes legális és illegális formáit, s hogy a kérdés mind európai uniós, mind hazai vonatkozásaira tekintettel legyenek.

Kilenc előadás szövege található meg a kötetben. Sárty Pál történeti jellegű előadását (*Az érdekérvényesítés leggyakoribb formái az ókori Rómában*) követően Bíró György és Juhász Ágnes a korrupció elleni ítélezés magánjogi eszközeit mutatja be. Görgényi Ilona előadása a korrupció elleni büntetőjogi fellépés nemzetközi vetületét állítja középpontba, Farkas Ákosé a korrupció elleni fellépés hazai távlatait vázolja fel. Nyitrai Péter a közsférában tapasztalható érdekérvényesítés visszásaival, Szabó Lajos a magyarországi lobbitevékenységgel foglalkozik előadásában. Bihall Tamás a kamarák, szövetségek, egyesületek érdekérvényesítő tevékenységét foglalja össze, Miskolczi Bodnár Péter arra a kérdésre keresi a választ, hogy hol húzódnak a kamarai érdekérvényesítési törekvések határai a versenyjogban. A kötet utolsó szerzője, Angyal Zoltán az érdekképviseleti szabályozás európai uniós helyzetéről számol be.

A könyv a korrupció témakörét – amely rendkívül nagy jelentőségű Magyarországon, hiszen a Transparency International 2008. évi jelentése szerint hazának közepesen korrupt országnak tekinthető – számos érdekes nézőpontból közelíti meg, dolgozza fel.

A helyreállító igazságszolgáltatás európai jó gyakorlatai a büntetőeljáráshoz. Konferenciakötet, 2010. Szerk. Gyökös Melina, Klopfer Judit, Lányi Krisztina. Budapest, IRM, 2010. 292 oldal. Ár nélkül.

A kiadvány a 2009. április 27. és 29. között Budapesten – hasonló címmel – megrendezett nemzetközi konferencia előadásait tartalmazza. Jelen kötet azonban eltér a konferencia tartalmától és tematikájától, hiszen a szerkesztők az egyes szerzők tanulmányait más gondolatai rendszerben helyezték el, mint ahogy azok eredetileg elhangzottak.

Gönczöl Katalin előszavát és a struktúrát felvázoló összefoglalót követően öt gondolati egységre épül a kötet tartalma. Az első fejezet általános bevezetést nyújt a helyreállító igazságszolgáltatáshoz. A második anyagrész a bűnmegelőzésben létrejött európai gyakorlatokat mutatja be finn, holland, horvát, magyar, román és svéd példák alapján. A harmadik fejezet a büntetőeljáráshoz alkalmazott helyreállító gyakorlatokról ad széles európai körképet. A negyedik fejezet a büntetés-végrehajtásban alkalmazott európai helyreállító gyakorlatokat állítja középpontba, amelyben – többek között – két-két tanulmányt is olvashatunk a belga és az angol gyakorlatról, illetve Gyökös Melinda foglalja össze a hazai helyreállító/közösségi börtönprojektek eredményeit. Az utolsó, ötödik fejezet azt vizsgálja, mennyire eredményesek és hatékonyak a helyreállító szemléletű programok.

A kötet jelentőségét az adja, hogy egyrészt nagyon jó áttekintést nyújt az európai és a magyarországi gyakorlatról, másrészt a tudatosan átgondolt, egységessé kovácsolt szerkezet, valamint a tárgymutató mintegy kézikönyv jellegű biztossá számára. Továbbá arról sem szabad elfelejtkeznünk, hogy ez az első magyar nyelvű kiadvány, amely részletesen foglalkozik a büntetés-végrehajtás keretein belül alkalmazott helyreállító igazságszolgáltatás témakörével.

Mason, Jennifer: Kvalitatív kutatás. Budapest, Jószoeg Kiadó, 2005. 208 oldal. 1990 Ft.

Az empirikus – mennyiségi – kutatások mellett napjainkban egyre nagyobb az igény a kvalitatív, azaz a minőségi paraméterek megismerésére. Ez, a kvalitatív kutatások rejtelseibe beavató tankönyv nem csupán a szociológusképzésben használható eredményesen, de mindazon tudományterületen is – pl. jogtudomány, kriminológia, szociális munka –, amelyekben a kvalitatív kutatások alkalmazása szükséges és sikerrel kecsegtet.

Jennifer Mason könyve Angliában igen népszerű, mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az a tény, hogy 2005-ig öt kiadást ért meg első – 2001-es – megjelenése óta. A szigetországban szinte a kvalitatív kutatások „Bibliájának” számít. A népszerűség oka, hogy a könyv rendkívül gyakorlati módon közelít a minőségi kutatásokhoz. A kötet olvasója nemcsak a kutatási tervéhez kap megfelelő szellemi és módszertani fegyverzetet, hanem hasznos tanácsokkal gazdagodik a kvalitatív kutatásokban használatos úgynevezett „adatgeneralizációs” eszközökről is, úgymint az interjúzás, a megfigyelések, a dokumentumok és a vizuális anyagok kezelése.

A szakkönyv ezen kívül az alkalmazható mintavételi eljárásokba, valamint az összegyűjtött anyag rendszerezésébe és elemzésébe is beavatja az olvasót.

A könyv kiváló segédanyag a kvalitatív kutatásokkal ismerkedni akarók, de a gyakorlott kutatók számára is. Ez utóbbiak elsősorban abban kapnak ösztönzést a szerzőtől, hogy kutatásuk során folyamatosan feltegyék, illetve megválaszolják maguk számára is a szükséges módszertani, elméleti, elvi kérdéseket.

Mediáció a büntetőeljárásban és a bűnmegelőzésben... Szerk. Vig Dávid. Budapest, Magyar Kriminológiai Társaság, 2010. 276 oldal. (Kriminológiai Közlemények 67.) Ár nélkül.

„A 2009/2010-es évben a megszokottnál is sűrűbb és tartalmasabb volt a Magyar Kriminológiai Társaság programja” – olvasható a könyv előszavában. A kiadványban – néhány kivételtől eltekintve – megtalálhatók a Társaság rendezvényeinek anyagai.

2009 júniusában „Mediáció a büntetőeljárásban és a bűnmegelőzésben” címmel hangzottak el előadások a Társaság közgyűlésén. Hatvani Erzsébet előadása és több korreferátum található a témáról a kötetben. A 2009 októberében megtartott két tudományos rendezvény a hozzátartozók körében alkalmazható távollátás elméletével és gyakorlatával, illetve a helyi közbiztonság kérdéseivel foglalkozott. 2009 novemberében a közérdekű munka kiszabásáról és végrehajtásáról tartott kerekasztal-beszélgetést a Társaság. 2010 februárjában az „Áldozatsegítés helyzete és jövőképe” címmel megrendezett tudományos ülésen Virág György és Zséger Barbara tartott előadást. A 2010. áprilisi tudományos ülésen a Rendészeti Stratégiát Kacziba Antal, Bencze József és Finszter Géza mutatta be. 2010 májusában Baka András tartott előadást „A bírósági szervezet aktuális kérdései” címmel. Ezt követően a 2009-ben húszéves Viktimológiai Szekció üléseinek írások anyagait – Görgényi Ilona és mások jóvoltából – tanulmányozhatjuk. A kötet legvégén a Magyar Kriminológiai Társaság 2010. május 28-i közgyűlésének jegyzőkönyvét és az Igazgató Tanács határozatait olvashatjuk a kötetben.

A kiadvány témáinak, anyagainak aktualitását az is fokozza, hogy a kötet a hazai viszonyok között szinte példátlan gyorsasággal jelent meg.

(Válogatás a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokság Szakkönyvtára legújabb szerzeményeiből)